

Pohled na Bražež ze Sokolky (zdroj: internetové stránky obce Branžež).

Začarovaný hrad

Nejhojnější české osobní jméno Novák má mezi obcemi obdobu v Nové Vsi. K roku 1900 jsme jich měli v Čechách 178, z toho na Mnichovohradištsku jen dvě – Novou Ves u Bakova na jižní svahu vrchu Melechova, založenou v polovici 17. století a Novou Ves u Branžeže, která vznikla 1746 rozparcelováním

panského Nového dvora. A u té druhé má ležet začarovaný hrad. Proč začarovaný? Protože jej dosud nikdo v bdělém stavu nespatriil. Píše se o něm jen v knihách..

Ve XXVI., svazku Ottova slovníku naučného z roku 1907 je v pořadí 104.. naše: "*Ves Nová u Branžeže, hejtm. a okr. Mn. Hradiště 40d, 225 ob.č. (1900)*". Zpráva není podepsána jménem ani sifrou autora a je jako jiné podobné odstavce formálně uzavřena závorkou s letopočtem (1900). V tomto případě však ještě pokračuje ucelenou, samostatně použitelnou větou, ale bez souvislosti s předchozím textem: "*Nedaleko odtud zřícenina hradu 283 mnm*". Tato věta by opravdu mohla stát kdekoli.

Vědci ani domorodci, kteří okolí dobře znají, o žádné neznámé hradní zřícenině nevědí. Jednak zřícenina předpokládá nějakou zeď a v Českém ráji byly všechny hrady původně jen dřevěné a z těch zůstává trocha popela a sem tam zásek pro trám, ale ne zříceniny. (I Valečov dostal zděný palác až v polovině patnáctého století.)

Nekritický a terén neznající Zdeněk Fišera se ve svých knihách *Hrady a tvrze Mladoboleslavska* (2 002) a *Skalní hrady Země Koruny České* (2004) snaží dosti naivním způsobem nahradit skutečnost vlastní fantasií. Protože v Branžeži zřícený hrad nenalezl, snažil najít alespoň upravená skaliska. Za hledaný hrad proto prohlásil skalní lom v obecním lesíku Ušátko. Dokonce se mu jej podařilo i potvrdit nalezením koty 282,6 metrů nad mořem. Tím však šťastná hvězda jeho fantasmie pohasla. Ve skutečnosti totiž použil mapu sice s opravdovou nadmořskou výškou 282,6 metru, ale nad hladinou moře Baltického, pocházející z poválečné čs. triangulace, v době vydání Ottova slovníku pochopitelně neexistující. Tehdy platilo rakousko-uherské měření od hladiny Jaderského moře v Terstu... I to je dodnes v Ušátku zachováno. Je to soustava čtyř železných kolíků zabetonovaných na samém kraji lesa, asi 150 metrů jihovýchodně od čs. žulového patníku. Fišera nalezl železné kolíky, které jsou ve výši 278 m.n.m. a ztotožnil je s údajem v moderní mapě. Je to pro něj hlavní důkaz, na kterém stojí a padá jeho argumentace o existenci hradu v Ušátku. Není snad ani třeba zdůrazňovat, že všechny jeho z toho vycházející další dedukce jsou nutně falešné, mylné a nesmyslné

Skutečnou výšku 283 metrů má však kopec Melechov, na jehož úbočí leží **Nová Ves u Bakova**. Kdo jej navštívil, ví, že na jeho temeni není vrchol, ale jakási mírně zvlňená rovina, zajímavá tak pro houbaře, na které žádný hrad nestojí ani neleží. Na okraji této „placky“ najdete jedinou zajímavost, sluj Babinského, kdysi úkryt známého kriminálního.

S hradem to tedy vypadá opravdu začarovaně. Přitom původcem záhady skutečně mohla být pohádková bytost - tiskařský šotek - který při zalamování stránky před tiskem vyrazil jednu řádku liteřiny a metr jí ve spěchu šoupl na první volné místo.

Tak nám přebyl hrad, který musí někde scházet... Projít zbylých 176 Nových Vsí je pro jednoho člověka nadlidský úkol, ale s pomocí našich čtenářů (a jejich přátel) se může podařit. Zvláště, když si uvědomíme, že se blíží Velký pátek, kdy se otevírají utajené poklady!

A když už to nestihnete letos, možná to vyjde příští rok...

Ing. Josef DNEBOSKÝ

Více zajímavostí z historie i současnosti (i od tohoto autora) naleznete na internetových stránkách obce Branžež: <http://www.branzez.cz/>

